

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám: 300.

Kéziratok nem adóznak vissza.

Hirdetések Árszabály szerint.

Egy új intézmény.

Budapest székes főváros államrendőrsége július hó 1-ével a gyermekbiróság intézményét léptette életbe.

Büntető törvényeink értelmében a tizenkét évesnél fiatalabb gyermek, ha valamely büntetendő cselekményt követett el, ezért felelősségre vonható nem volt. A tizenkét év és tizenhat év közötti időt kedvezményes időnek minősítette a törvény. A mi azt jelentette, hogy a bíróság első sorban a beszámíthatóságot mérlegelte s a mennyiben a beszámíthatóság nem volt megállapítható, felmentették, ha a beszámíthatóság megállapítható volt, a fiatal bűnös hosszabb vagy rövidebb szabadságvesztésre íteltetett.

A büntető törvénykönyv eme rendelkezései idejüket multák, most már humánusabb intézkedéseknek kell életbe lépnie az igazságszolgáltatás terén.

Hiszen régen megvitatott álláspont, mely bizonyításra ma már nem is szorul, hogy a fiatal bűnöző a reá kiszabott büntetéssel nemcsak meg nem javított, hanem a gonoszságban megerősödve hagyta el a fogházat, vagy a börtönt.

Günther igazságügyminiszter a büntető törvény novellájával gyökeres reformot hozott be ezen a téren.

Az új büntető törvény szerencsés alkotása az igazságügyminiszternek, mely előre láthatólag csak 1910-ik év folyamán fog életbe lépni.

De addig is a talajt elő kell készíteni. A gyermekbiróság életbeléptetésével léptünk az átmenetbe. A gyermekvédelemnek rendszerét Andrássy gróf belügyminiszter indította a helyes irány felé.

Már mindenki ismeri azon tavalyi rendeletét, melyben kimondja, hogy minden erkölcsi romlás veszélyének kitett gyermek számára 15 éves korig nyitva állanak a gyermek menedékhely kapui.

Az Országos Gyermekvédő Liga tevékenységének súlypontja a züllésnek indult gyermekek megmentésében nyilvánul.

Intézketeiben felneveli a fegyelmezetlen elemeket.

A budapesti államrendőrség július elsején kezdte meg működését, mint gyermekbiróság.

Az első tárgyalást Radák dr. segédfogalmazó vette.

A fiatal csavargót nem rendőr, hanem polgári ruhás detektív állította elő. A fogalmazó nem a bíró szigorú hangján szólt a vádlotthoz, hanem a szeretet hangján, lelkére akart hatni a szelid bánásmóddal s az eredmény meglepő volt. A fiatal csavargó letett a dacról, töredelmesen mondta el élet-történetét s megnyugvással vette az intézkedést, hogy a gyermekmenhelyben lesz elhelyezve.

Jöttek mások, kétségbeesett anya három gyermekével. Kérte a fogalmazót, helyezze el gyermekeit, mert beteg, keresetképtelen. Kérését teljesítik, mind a három gyermek a menházban elhelyezést talál.

Majd egy dacos 14 éves leány kerül a bíró elé — megrögzött csavargó. Anyjával rosszul bánik. Es ez is ijedt tekintettel néz a bíróra, meglepetéssel hallja azt a szelid békéltető hangot, melyet eddig nem ismert.

A feddést már megtörve hallgatja s látható meghatottsággal veszi a kijelentést, hogy a Katholikus nővédő egyesület szeretet házába fogják küldeni.

Ezután mindennap ezek a képek különféle változatokban fognak napnap után a gyermekbiróság előtt váltakozni s mindennap meg fog menteni a társadalomnak egy néhány züllésnek indult gyermeket.

Boda főkapitányé az érdem, hogy az első gyermekbiróságot létesítette, ezzel az intézkedéssel egy olyan fontos lépést tett, melynek hordereje ma még kiszámíthatatlan.

Mi részünkről a humanizmus nevében üdvözljük az ujitást s joggal várjuk el, hogy a Boda által nyújtott példát rövidesen követni fogja az egész ország rendőrsége, megalakítván saját kebelében a gyermekbiróságokat.

Szerb nemzetiségiek

Maratonoson.

A vármegye főispánjának figyelmébe.

Szépen haladt előre a legutóbbi időben a magyarság ügye Maratonoson, ahol különben még mindig erősen tartják magukat a szerbek. Régóta nézik ezt kaján szemmel a szerbek, akiknek a papja még a templomban is agitált a magyarok ellen s erős őszszetartásra izgatta prédikációjában hiveit.

Mindez nem sokat nyomna a latba, ha nem állna a község élén szerb nemzetiségű jegyző: Szávics Emil, aki a világ előtt nagy magyarnak mondja ugyan magát, de kéz alatt folyton a szerbekkel paktál a magyar-

ság rovására s háttérbe szorítására. Ennek igen fényes bizonyítékát adta ez a szerb jegyző, mikor a képviselő-testületi közgyűlés legutóbb a község választó kerületeinek új beosztásáról tárgyalt.

Eddig Maratonos belterülete ugyanis akként volt beosztva, hogy az egyik kerület a szerb lakosokat foglalta magában a másik a magyarokat s ebből az abszurd állapotból kifolyólag nem volt rá eset, hogy a szerbek magyar képviselőt választottak volna, de arra volt eset, hogy a rendesen széthúzó magyarok szerbet választottak saját kerületükben s így a magyarok érdeke a községben mindig csak erős küzdelem alapján érvényesülhetett. Ezt az igazságtalan állapotot akarta a községi közgyűlés magyar többsége megszüntetni, midőn pár hó előtt elhatározta, hogy a községet nem a nemzetiségek, hanem házzám szerint kell beosztani. Ilyen határozathozatalra a szerbek és jegyzőjük nem voltak elkészülve s a határozatot a vármegyéhez megfélembeszték.

Az akkori járási főszolgabíró Buday Pál, hálás akarván lenni a szerbek iránt, mert ezek az országos képviselőválasztáskor nemzetiségi jelölt hiányában reá, mint a liberális párt jelöltjére szavaztak, a vármegye liberális korifeusainak segítségével kivitte, hogy a vármegye mindenféle ál ürügyek alatt a maratonosi magyar nép érdekeit szolgáló határozatot megsemmisítette s új beosztásra utasította a községet. Epp ezt akarták a szerbek s jegyzőjük. Megindult a hazudozásokkal telített korteskedés s a június 30-iki közgyűlésre egy szálíg berukoltak a szerbek, akikhez a jegyző pressziója folytán még a magyar előljárók is csatlakoztak és a szerbek egyetvő örömeire úgy határoztak, hogy marad minden a régiben, vagyis továbbra is nemzetiségek szerint osztassék föl a község.

Hogy mennyire agitált Szávics jegyző a szerbek érdekében, kitűnik abból is, hogy apósa dr. Benedek István községi orvos is eljött a szerbek támogatására, aki különben éveken át sem szokott a közgyűléseken megjelenni. Hát ha egy községnek ily vezetősége van, még hozzá ha a vármegye is oly rövidlátó, és az igazság rovására dédelgeti a szerbeket, akkor nincs egyéb hátra, mint a sérelmek ellen a parlamentben keresni orvoslást. Különben, mint értesülünk, a magyarok megfélembeszik a sérelmes és tarthatatlan határozatot.

A szervezkedés

szükségessége.

Ma már az élet forgatagában mindenfelé a szervezkedés szükségességéről van szó, tehát tisztában kell lennünk azzal a kérdéssel, hogy miért kell szervezkednünk? Hogyan és miképpen szervezkedjünk, hogy az egész munkástársadalomnak létfontartása biztos alapokon nyugodjon.

Minekünk keresztény szociálistáknak nem nyújt garanciát a szociáldemokrácia nyers, durva, a munkásokat kizsákmányoló rendszere. Mi nem ülünk fel egy olyan székre, a mely el van akadva és frázisokkal

akarják a kátyuból kihuzatni, hanem igen is szervezkedünk, az egységes akarat tömörülésével a minden vonalon érvényesülő keresztény felebaráti szeretet alapján, mely a mai társadalom egyedüli létfenntartója és legbiztosabb alapja.

A szociáldemokrata elvekkel mire sem jut a munkás társadalom. Ezt mutatja nekünk a szociáldemokrácia harminc éves multja. Gyűlölettel, brutálitással, gyilkossággal, sztrájkokkal, bojkottal, presszióval, munkásokon elkövetett valóságos zsarnoksággal, szóval ilyen és hasonló szociáldemokrata eszközökkel semmiféle eredményt sem lehet elérni. Az nem elég az üdvösséghez, hogy csak mi munkások tömörülünk, mert ez a társadalomnak csak egy osztályát képezi. Hamár szervezkedünk azért, hogy helyzetünk orvosolva legyen, akkor az egész társadalmat kell orvosolni, vagyis a társadalom minden egyes osztályát kell szervezni.

Aki a társadalom egyoldalú szervezésével segítve látja a jelen nyomasztó helyzetét, az közönséges csaló. A társadalmat olybá kell tekintenünk mint egy egész embert szervezetével együtt. Mit ér az ember szervezetével együtt, ha nincs szíve? Ugy-e semmit? Eppen így áll a társadalom is. A munkás egymagában semmire sem mehet, ha nem fér össze a társadalom többi osztályával. Azért mondjuk mi keresztény szociálisták, hogy csakis az egységes akarat megnyilvánulása szükséges az új társadalmi rend felépítéséhez. És hogy ezt elérhessük, mielőbb a magunk részére biztosítva tudhasuk, erre nézve csakis a mi kétezer éves vallásunk nyújt garanciát.

Szervezkedni és öntudatosnak lenni a mai korszakban sokat jelent és pedig azért, mert még a legműveltebb iparágak munkásai is nagyrészt még sötétségben vannak a mit gyámoltalanságuknak köszönhetnek. A mai társadalom munkásosztályának szegénységi bizonyítványát maguk azok a műveltebb iparosságok állítják ki, a kik nyíltan kimondják, hogy azért nem szervezkednek keresztény alapon mert akkor nem tudnak dolgozni. Szegény, szerencsétlen s gyámoltalan segédecskék! Hát mondja meg a világ; öntudatos ember-e az, ki csak négy fal között vallja magát kereszténynek és kint a nyilvánosságban az Istentagadó vörös rongy után rohan. E hó 2-án saját szememmel láttam azt, hogy a vörös egyletben miként juhászokdognak meg a munkások a vezetőség előtt, a mikor egy Klárik nevű nyelvtárs szórta a butasággal teli frázisokat, és kijövet a legnagyobb elkeseredéssel nyilatkozta a saját vezetőségükről, a Beresényi-utcán végig mindig ostromozták egy Klárik nyelvtársat, mint az egész központot. Mondhatjuk, szépen vannak szervezve ott az emberek, lékóban verve szenvedik az erőszakos öntudatoságot. Ha az ember az ilyeneknek a tudatára jön, csak szánni tudja az ott vergődő szerencsétlen munkásokat. Azért vetjük fel a szervezkedés szükségességét, hogy ezen gyalázatos állapotok egyszer s mindenkorra megszűnjenek.

A fent leírtakból láthatjuk, hogy az öntudatlan vörös csorda csak azért van szervezve, hogy egynehány zsidó gyerek fejős tehene legyen és nem azért, hogy a szervezettség erejénél fogva egymást segítse. Mi keresztény szociálisták bizunk igazságainkban és mint a téli ködös napok után jönni szokott a derűs tavaszi napsugár, éppen úgy az elbolondított munkások is öntudatra fognak ébredni és el fog érkezni a cselekvés, a komoly munka ideje s a keresztény alapon történő általános szervezkedés korszaka.

Román Nándor.

A Bácskai Napló-nak

azok a legjobb barátai, akik nemesak akkor hivatkoznak rá, amikor valamely közleményről van szó, hanem akkor is, amidőn HIRDETÉSEI ALAPJÁN bevásárlásaikat eszközlik. :-:

HIREK.

Tájékoztató.

Julius 19. A műpártolók körének műkedvelő előadása az Erzsébet-szobor-alap javára a Kath. Legényegylet dísztermében. Utánna tánc.

— **Szabadkának nem kell bejelentő hivatal.** Szabadka törvényhatósági bizottsága egyik közgyűlésén kimondotta, hogy a szüntelenül sürgetett bejelentő hivatalra Szabadkán szükség nincs. E határozatot megfélebbezték, amire leiratban a belügyminiszter most arról értesíti a város közönségét, hogy bejelentő hivatalra Szabadkán szükség nincs, mert a törvény ezt Szabadkára kötelezővé nem tette. A sok sürgetésnek tehát a belügyminiszter vetett véget.

— **Türr István arcképe.** Failutti Domonkos, velencei akadémiai festőművész megfestette Türr Istvánnak, a nagynevű szabadsághősnek arcképét és azt a következő levél kíséretében küldte el Baja város főispánjának: Méltóságos Dr. Ambrozovics Lajos főispán urnak Baja. Méltóságos Főispán Ur! A hála és meleg rokonszenv érzelmétől vezérelve, melyet a lovagias magyar nemzet iránt táplálok, különösen pedig azon város iránt, melynek szülötte a hős tábornok Türr István, aki Hazám Szabadságharcában oly elsőrangú hős szerepet vitt; ezen kegyeletemet és hódolatomat azzal óhajtottam kifejezésre juttatni, hogy a nagy tábornok saját kezemmel festett arcképét tiszteletteljesen felajánljam az ő szülővárosának örök emlékül! Legyen szabad reménylenem, hogy szerény művemet kegyesen fogadják és a nagy hőshöz méltóan fogja azt elhelyezni Baja városa mélyen tisztelt polgári főhatósága. Ezen alázatos kérelmemet megújítva vagyok a legmélyebb tisztelettel Méltóságos főispán Urnak lekötöztetett híve: Domenico Failutti Pittore Accademico Venezia. A mesteri műremek Baja város székházának közgyűlési termét fogja ékesíteni.

— **Az ügyes népvészér.** A kertészori kelebiak vezére: Frank János ugyancsak érti a módját: hogyan kell a népet összehozni s a kellemeset a hasznossal egyesíteni. Házi mulatságot rendezett vendégszerető portája tágas udvarán s arra meghívta a Kertészor apraját nagyját. Meg is jelentek azok teljes számban és kora délutántól késő estig amugy pusztaiasan rakták a magyar táncot. Hogy azonban tulságosan el ne fáradjanak, az élelmes házigazda gondoskodott alkalmas pihenőről is. A meghívottak közé felvette a Szabadkai Keresztény Szociális Egyesület vezetőségét, akik közül tízennégyen meg is jelentek. — A szünórát a belvárosi vezetőség buzdító szónoklatai töltötték be. Mészáros Béla a kiscgazdák bajairól s azok orvoszereiről beszélt és felhívta a kelebiai keresztény érzelmi kiscgazdákat, jelenjenek meg minél nagyobb számban a megalakítandó földbérli szövetkezet vasárnapi értekezletén. Utána Román Nándor a szervezkedés szükségességéről lendületes szónoklatot tartott, majd Rozsnyik Pál földmunkás adott kimérítő felvilágosítást egyesületi ügyekben. Ezután a hatalmas csoport lefényképezte magát s változatlan jókedvvel folytatta a táncot.

— **A Petőfi asztaltársaság első estje.** Szombaton este tartotta a szabadkai Petőfi asztaltársaság ismerkedő estélyt, melyen nagyon számosan jelentek meg. Képvisele voltak az ipartestületi dalárda, a magyar asztaltársaság Sztantics Károly elnök vezetésével, a szabadkai sportegylet Matkovics Miklós tonatanár vezetésével, a vasutkísérők otthonának szabadkai fiókja. Az ünnepélyt az ipartestületi dalárda nyitotta meg a Himnusz eléneklésével. Ezután Kelemen Oszkár szavalta el Petőfi Nemzeti dalát majd Tóth Gyula Petőfi Rákóciját, Szőke Károly és Kis Karolin ünnepi alkalmi verset szavaltak. Végül az ipartestületi dalárda énekelte el a szózatot. Kelemen János, a társaság elnöke szép ünnepi beszédet mondott, utánna Rengyel János köszöntötte föl a magyar asztaltársaságot, amire Sztantics

Károly, a magyar asztaltársaság elnöke felelt. Jelen voltak: Asszonyok: ifj. Kelemen Jánosné, Hubay Dezsóné, Antunovics Jánosné, Kolter Józsefné, Juhász Imréné, Vadász Arpádné, Kiss Gyuláné, Vukov Tamásné, Matkovics Lázárné, Almásy Jánosné, Dinzer Lajosné, Horváth Arpádné, Bacslia Istvánné, Fosztány Mártonné, Lipozenics Gergelyné (Zombor), Lámy Lászlóné, Hock Gyuláné, Kalzer Mártonné, Weisz Pálné, Pertich Mihályné, Nagy Arpádné, Kovács Mihályné, Sipos Dezsóné, Kovács Károlyné, Büchler Bálintné (Ujvidék), Probojesevits Andrásné, Vojnich Mihályné, Horváth Sándor (Csantavér), Tóth Gyuláné, Vojnich Józsefné és Beke Gyuláné. Leányok: Hubay Ilonka, Antunovits Zeruska, Kiss Karolinka, Kovács Mariska, Szőke Mariska, Vojnits Matild.

— **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Pataky Jánost, a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének tollnokát királyi segédtanfelügyelővé kinevezte és Bács-Bodrog vármegye királyi tanfelügyelőségéhez további szolgálat-tételre beosztotta.

— **Kegyelet.** A Ferenc-esatorna társulat Budapesten tartott igazgatósági ülésében elhatározta, hogy Türr tábornok érdemeinek örök dicsőítése jeléül, az óbecsei hajózási zsilipet „Türr István zsilip“ névvel jelölteti meg. A felirat leleplezése fényes ünnepségek keretében fog megtörténni.

— **Aratók háborúsága.** Véres verekedés volt a bajai határban lévő Frank-féle birtokon. Két arató munkás, Willburg János és Farkas Gergely — akik különben is régi haragosok voltak — állandóan kötekedtek egymással. Az említett napon Willburg felesége munka közben rászólt Farkasra, hogy hagyjon fel a békétlenkedéssel, mire Farkas kikapta Willburgné kezéből a sarlót és belevágta az asszony kezébe, majd Willburgra vetette magát és azon is több sulyos természetű sebet ejtett. Többek között az egyik ujját izzig levágta. A sulyosan sérült Willburgot beszállították a bajai közkórházba; Farkas Gergely ellen pedig megindították a bűnvádi eljárást.

— **A vitorlás csónak sorsa.** A héten gyakran láthattunk nemzeti színű zászlóval díszített, vitorlás csónakot siklani büszkén a Sugovicán a Duna felé. Vidám uri társaság rándult ki rajta naponkint fürdőzésre. Az öreg Duna azonban, ugy látszik, nem nagyon szívelte a hátán a felvitorlázott csónakot, mert a napokban szövetkezve egy hirtelen viharral, nekisodorta egy malomhoz, az árboc eltört, a csónak felborult, az uri társaság tagjainak kénytelen fürdőt kellett venniök. Szerencsére valamennyien jó uszók voltak és komolyabb baj nem történt azon kívül, hogy egy 150 korona értékű kodak, ernyő és más apróságok a feldühödött Duna dialmái zsákmányává lettek.

— **Tagosítások.** Bácsbokod község határtagosítás ügyében a szabadkai kir. törvényszék július 13 án a községhezánál tárgyalást tart. A tagosítást vállalni óhajtó mérnökök és földmérők ajánlataikat július 11-ig Szabadkán Strelicky Antal kir. tvszéki bírónak adhatják be, de az ajánlathoz oklevélüket és gyakorlati bizonyítványaikat kell csatolniok.

— **Eljegyzés.** Dr. Szirmai Vidor bajai ügyvéd eljegyezte Pálmai Anna k. a. özv. dr. Pálmai Izsóné leányát Adostagról.

— **Csöd.** Mittler Izidor bajai kereskedő ellen a szabadkai kir. törvényszék a héten csődöt megnyitotta. Tömeggondnok dr. Szirmai Vidor bajai ügyvéd, helyettese dr. Horváth Móric szabadkai ügyvéd.

— **Villámcsapás.** Szombaton este a nagy viharban a villám becsapott Mészáros István kelebiai lakos házába. Leégett a lakóház, az istálló, benégett két ló, a gabona és az összes berendezés.

— **Tolvaj-cseléd.** Schlesinger Arminné panaszt emelt a rendőrségnél, hogy Taskovics Lujza nevű cselédje feltörte a szekrényt, melyből 120 korona készpénzt lopott el. A cseléd a lopott pénzen ruhaneműt vásárolt.

A Bácskai Hirlap szerelmes házassági históriája.

Figyelmébe azoknak, kik a B. H. cikkét olvasták és elhitték. Pedig oly kis cikkben ennyi hazugság: nem ott történt, nem széles vállu pap mondta s egészen mást mondott, mint amit a B. H. rá hazudott.

Szerkesztő Úr! Ujságíró gyerökök!
Tudjátok-e, hogy mi az a huszonöt?
Ki a tollal úgy ír, nemhogy fosztaná,
Annak én . . . no, hogy is mondjam, hogy
[hova is osztanám.

Fikomadta! Hát ez az ujságírás:
Alattomos, komisz, durva mardosás?
Hát ha olyan harapós a fogatok,
Harapjatok, fiaim, csak soha ne hazudjatok.

Tréfa-tréfa. No de az nem tréfa már:
Hazudozni, hogy a pap mit prédikál;
Tollas fejjel költni tücsköt bogarat
S ráfogni, hogy oltár előtt prédikálta azt a pap.

Tréfa-tréfa; de mikor oly sok csacsi,
Ha már papról van szó, még el is hiszi!
Hejh! ha tudná, hogy hazug e tollovag,
S vallásunkra, Szent-Imrére, meg az igaz papra
[csap!

Az meg épen cudar finom lelkület:
Röhögésnek odavetni egy frigyét;
Köpkölnödni, ha láttok papot, tanárt;
Ujságíró békanyállal bevonni egy ifjupárt.

Háborgatni Romeot és Juliát;
Fészekrakásban zavarni feeskepárt;
Kírhögni mézeshetek perceit:
Kikben izlés, lélek lakik, bizonyisten nem
[teszik.

Igy meg ép nem tenne egy igaz Bayard;
Kilesni, mikor a Nándor messze jár,
S akkor tenni gúnynak frigyét, hitvesét
— Pfuj, de csunya — tudva, hogy most
[köztetek nem üthet szét.

Hát nem jól van ez, gyerekek, nem bizony!
Mindenütt már úgy is ott a sár, a gyom;
S lesz-e izlés, nemes, fennkölt lelkület,
Ha az ujság a hazugság s durvaságnak apja lett

Hogy is mondják: mi az ujság? Sajt? . . .
[Sajtó? . . .
Némelyikre mégis csak a sajt a jó . . .
Lassan ez is csak olyan lesz, mint amaz . . .
Lassan-lassan szagot is kap s megterem benn,
[a kukac.

* * *
Már bocsánat, többes számban írtam ezt,
Ne vegye föl, akinek nem inge ez!
A sajtónak, nemes tollnak tisztelet . . .
De a hazug s durvalelkű ne találjon ott
[helyet.

* * *
Szerkesztő Úr! Ujságíró gyerökök!
Tudjátok-e, hogy mi az a huszonöt?
Ki a tollal úgy ír, nemhogy fosztaná,
Annak én a nemesebbik fertályára osztanám.

Fikomadta! Hát ez az ujságírás:
Alattomos, komisz, durva mardosás?
Hát ha olyan harapós a fogatok,
Harapjatok, fiaim, csak soha ne hazudjatok.
Kulch.

**Ne járjunk olyan sörcsarnokokba,
vendéglőkbe és kávé-
házakba, hol a . . . nem találjuk.
BÁCSKAI NAPLÓT**

A t. szülők s a főt. klérus szives figyelmébe!

SZENT IMRE-INTERNÁTUS SZABADKÁN.

Szülői házon kívül tanuló ifjak számára már a mult tanév óta fennáll s állandó tanári felügyelet mellett katolikus, hazafias nevelést nyújt az ifjuságnak.

Kényelmes, egészséges emeletes épületben van egyenyed hold akáccokkal befásított udvarral.

Az évi díj: 500 korona.

A városban főgimnázium, felső kereskedelmi iskola és polgári iskola van s így mind a három intézetet látogató növendékek fölvetetnek.

Jelentkezni lehet augusztus 1-ig.

Prospektust készséggel küld

424-22

Hervanek Ödön

főgimn. hitanár, intézeti igazgató.

SZÍNHÁZ.

* **Szintársulatunk.** Biró Károly dr. polgármester a „Mohácsi Szinpártoló Egyesület”-től a következő levelet kapta:

„Tekintetes Polgármester ur! A szabkai szintársulat négy heti szini évad befejezésével városunkból távozván, kötelességünknek tartjuk, hogy Polgármester urnak szives tudomására adjuk, hogy dr. Farkas Ferenc színigazgató ur kiténően szervezett társulatával városunknak hosszú évek óta elsőrangú társulatok által elkényeztetett közönségét a legteljesebb mértékben kielégítette. A teljes megelégedés nagyon valószínűvé teszi, hogy a jövő szini évadra egyesületünk választmánya dr. Farkas Ferenc színigazgató urat pályázat mellőzésével fogja meghívni s azt hisszük, hogy a színigazgató ur — aki a legelőzékenyebben viseltet a közönséggel szemben — szivesen fog körünkbe visszatérni, mert méltányolni tudja azt a nagyfokú támogatást, melyben őt a közönség részesítette. Tisztelettel kérjük Polgármester urat, hogy ezen átiratunkat a szabkai szinügyi bizottsággal közölni méltóztassék. Kelt Mohácson, 1908. évi június hó 25-én. A „Mohácsi Szinpártoló Egyesület.” nevében: Brand Ede s. k. elnök. Dr. Popper Manó s. k. titkár.”

Utleírások, Kalauzok

Baedeker, Grieben és Mayer-féle
kiadásban kaphatók

HEUMANN MOR

könyvkereskedésében Szabadkán.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Kőröcsey Ernő. 159

Arcukon verejték gyöngyözött, az ércel rakott kosár felsebezte gyenge vállait. Ujra kezdtek azt a szivettépő nótát.

„Fáradt testünk nyugtot már sehol sem talál,

Keserűbb az élet, mint akár a halál.”

S Conrado Margeritha sajtó szánalommal nézte végig e szerencsétlen teremtéseket mindig. S mivel már kora gyermekéveiben a legnagyobb részvétellel gondolt mindig rájuk, azért mondták róla, hogy belőle még szent lesz.

De később sem feledkezett meg róluk. Alighogy felcseperedett, odaállt az üreg szájához s ha egy ily szerencsétlen került napvilágra, már friss, tiszta vízzel várta. Gyengéden törölgették le verejtékes arcukat s bekötözte vállaikon a sajtó, mély sebet. Nem sok volt, mit értük tehetett, de a „kis taligák” mégis azt hitték, hogy nem élnek túl a napot, ha Margeritha gondos keze nem enyhíti fájdalmukat.

Csak hogy Margeritha szépsége nagy bajt hozott rájuk. Egy nap az egyik bánya-mérnök pillantotta meg őt s belé is szeretett azon nyomban.

Pár héttel utóbb hiába várták őt vissza a szegény gyermekek. Otthon maradt Girgentiben s kelengyéjén dolgozott.

A mérnökkel el is jegyezte már magát. Előkelő házastársa akadt, kinek révén a város legelső házai megnyitlak előtte. Most már nem volt ideje azokkal a szerencsétlen gyermekekkel bibelődni.

Pár nappal az esküvő előtt keresztanyja, Santuzza, a szegény koldusasszony kereste fel azzal, hogy beszélni óhajt vele. Felmentek a tetőre, hogy senki se zavarja őket.

— Margeritha, — kezdte az öreg, — téged most oly öröm és boldogság vesz körül, hogy tán nem is érdekel már, ha azokról szólok, kik inségben s nyomorban élnek. Ezekről te régen megfeledkezted talán.

Margeritha hevesen fakad ki, a miért így beszél vele.

— Üdvözlétem hoztam számodra Orestes fiamtól. Rosszul megy a sora s tőled szeretne tanácsot kérni.

— Santuzza te tudod, hogy velem nyiltan, őszintén beszélhetsz. — szól közbe a fiatal leány.

— Talán hallottad már, hogy Orestes nem a régi tárnákban dolgozik már. Most Racalmutóban dolgozik. De szörnyű nyomoruságos az élete ott. Nemcsak azért, mert neveléségen silány a bére, de különösen azért, mivel az a köszívű mérnök, a munkások hóhéra majd halálra győrti őket.

Az öreg asszony elmesélte, mint kinezta, sanyargatja a népet az a gonoszlelkű mérnök. Bérüket elvonja, igazságtalanul megrövidíti, megbírságolja ha csak pár perccel utóbb állnak is munkába.

Az aknákat sohasem vizsgálja fölül, földbeomlás—földbeomlást követ. Senkinek sem biztos az élete, míg ott tartózkodik az akna mélyén.

— Elég az hozzá, Margeritha, Orestesnek volt egy derék, életerős fia, ki épen most töltötte be tizedik évét. A mérnök meg akarta kaparítani hogy a „kis taligák” közé vihesse. Orestes azonban hallani sem akart erről. Ő bizony nem hagyja barommodra dolgoztatni fiát.

A mérnök most azzal fenyegetőzött, hogy őt magát is el fogja szolgálatából bocsátani. (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Martonos. A levelet csak vasárnap reggel nyolc órakor kaptuk meg, s ezért hozhatjuk csak ma.

A városi tűzoltó laktanyával szemben 446-30-6

SAROK TELEK

szabad kézből

ELADÓ.

Bővebb értesítést IV. kör, Juranics-utca 233. szám alatt.

Magyarádi bor!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy saját szüretelésű, tisztán kezelt valódi magyarádi (hegyi bor) fehér boraimat palackokban lefejtve árusítom.

Egy liter ára üveg nélkül 80 fillér.
50 vagy 100 palack vételnél ár-
engedmény.

5 palackot házhoz szállítok.

A bor tisztaságáért és valódiságáért szavatolok. 456-5-2

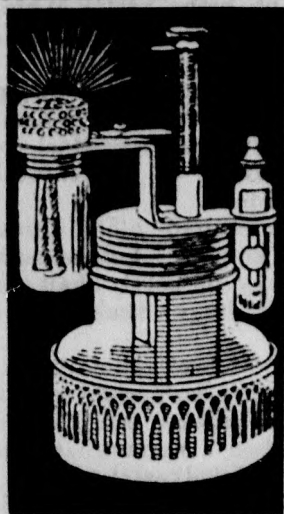
Tisztelettel

Telefon 222.

Nojések Géza,

fűszerkereskedő.

Kitűnő siller borok olcsó árban!

Nem kell többé gyufa se gyertya a házban!

Világszabadalom!

„Viktoria” villamos öngyújtó készülék! Disze minden asztalnak! Éjjeli lámpa helyett is használható! Egy nyomás által megvilágítja a szobát!
Csak egyszer egy évben kell megtölteni. A beleváló sav 50 fillérért mindenütt kapható, de mi is küldhetjük!

Elegáns nikkelezett kivitelben 8 koronáért utánvét mellett küldi a
„Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat”

Budapest, VII., Dembinszky-utca 28-ik szám.

Kapható: Szabadkán csak Mayerhof látszerésznél Főtéren.

Vasbeton és Rabczmunka vállalkozók.

Sürgöncim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és diszoklevél.

Morvai Antal és Novák Mihály

motor erőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárak

Tüzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassodrony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok, tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. előállítására rendszere szerint.

RABITZ-MUNKÁK.

Elvállal beton-esatornázt, betonirozást, nedves falak szárassá tételét, gránit teraszt.

CEMENTCSŐVEK.

Keramit és metlachi lapok.

SZABADKÁN,

a vasuti indóházzal

::: szemben. :::

TELEFON-SZÁM: 238.

Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádakat, viztartók és vizelőket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6 színben, márvány-, mozaik- és gránit-lapokból.

KÖAGYAGCSŐVEK.

Portland-cement és hidraulikus mész nagyban és kicsinyben.

320-80-49

VAKOLATI KŐPOR.

Pályázati hirdetés.

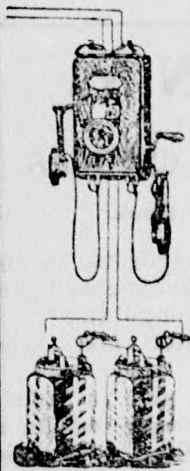
Felsőszentiván bácsbodrogmgyei községben levő róm. kath. magyar tannyelvű elemi népiskolánál az I-es osztályu tanítói állás elhalálozás folytán megüresedvén, arra f. é. augusztus hó 1-ig bezárólag ezennel pályázat hirdettetik. Ezen tanítói állás javadalmazása. I. 800 kor. készpénz a törvényes korpótlékokkal; 2. 200 kor. lakbér és 3. 20 kor. kertilletmény a községi pénztárból. Az 1907. évi XXVII. teikk 2. és 3. §§-ában megállapított 200 kor. törzsfizetés és 100-100 kor. évtődös korpótlék többlet államsegély iránti kérvényezéssel fog kiegészítettetni. — Csak férfitanítók pályázhatnak s a megválasztott az iskolaszék határozatához képest más osztály vezetésére is rendelhető. Az ismétlő iskola oktatásért külön díj nem jár. Köteles továbbá a megválasztott a bajavidéki róm. kath. tanítóegyesület tagjává lenni.

A kántori teendőkből valamint a bunyevác és német nyelvben jártasak, mit kellőleg igazolni tartoznak, előnyben részesülnek.

Az állás f. é. szeptember 1-én foglalandó el s ezen időtől fizetése is folyósítottatik.

A pályázni óhajtok kellően felszerelt kérvényüket keresztlevél kíséretében, nagyságos és főtisztelendő Klanszky Ferenc apátplébános, kerületi esperes urhoz Jánoshalmára (Bácsbodrogmgy.) küldjék be. Kelt Felsőszentivánon, 1908. évi július hó 5-én tartott iskolaszéki ülésből. 457-1-1

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS

villanyberendező műhelye

o Szabadkán, o

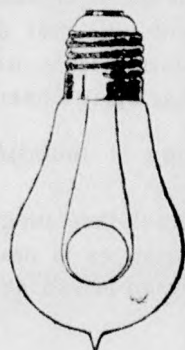
V. kör, Kötelek-utca 249-ik számú saját házában.

402-106-14

Vizvezeték- és fürdőberendezések a legújabb rendszer szerint.

Javítások gyorsan és szakszerűen több évi jótállással.

Költségjegyzék díjmentes gyári áron.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz lapunk kiadóhivatala.

Láb-, kéz-, hónalj-

Izzadás ellen

Artalmatlan, gyorsan hat, feltűnő eredmény, büzt mulaszt, feldörzsölést megszüntet és megakadályoz, könnyű száraz járást biztosít. Egy nagy tégely 1 kor. Egy kis tégely 60 fillér.

Reform-kenőcs.

Kapható: Ifj. Illés Antal gyógyszerésztárában Szabadkán.

416-27

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.